

Prijevod ove stranice generiran je strojnim prevođenjem [Poveznica]. Strojno prevedeni tekstovi mogu sadržavati pogreške koje mogu narušiti jasnoću i točnost. Europski ombudsman ne prihvaća nikakvu odgovornost za bilo kakve nepodudarnosti. Najpouzdanije informacije i pravnu sigurnost jamči izvorna inačica na engleski jeziku koja je dostupna putem gornje poveznice. Više informacija potražite u našem odjeljku o [jezičnoj politici i prevođenju \[Poveznica\]](#).

Odluka Europske ombudsmana u zajedničkoj istrazi 853/2020/KR o odluci Europske komisije da društvu BlackRock Investment Management dodijeli ugovor za provedbu studije o integraciji ekoloških, društvenih i upravljačkih ciljeva u bankarska pravila EU-a

Odluka

Slučaj 853/2020/KR - Otvoren 20/05/2020 - Odluka donesena 23/11/2020 - Predmetna institucija Europska komisija (Nije utvrđen nepravilan rad uprave) |

Slučaj 1032/2020/KR - Otvoren 06/07/2020 - Odluka donesena 23/11/2020 - Predmetna institucija Europska komisija (Nije utvrđen nepravilan rad uprave) |

Slučaj 1119/2020/KR - Otvoren 06/07/2020 - Odluka donesena 23/11/2020 - Predmetna institucija Europska komisija (Nije utvrđen nepravilan rad uprave) |

Predmet se odnosi na odluku Europske komisije da društvu BlackRock Investment Management dodijeli ugovor za provedbu studije o integraciji ekoloških, društvenih i upravljačkih ciljeva u bankarska pravila EU-a. Ombudsmanica je pokrenula istragu nakon primitka pritužbi zastupnika u Europskom parlamentu i koalicije organizacija civilnog društva. Istragom je procijenjen način na koji je Komisija ocijenila ponudu društva u kontekstu poziva na dostavu ponuda za provedbu studije.

Ombudsmanica je utvrdila da ponuda društva izaziva zabrinutost. Prvo, ako ponuditelj ima izravan ili neizravan financijski interes za kretanja na tržištu jer ulaže u to tržište ili upravlja ulaganjima na tom tržištu, postoji jasan rizik da ti interesi mogu utjecati na ishod njegova rada u njegovu korist. To vrijedi za predmetno društvo. Drugo, zbog ponderiranja koje je Komisija primijenila u svojoj procjeni, niska cijena koju je društvo ponudilo optimizirala je njegove izgleda za dobivanje ugovora. Dobivanje ugovora može društvu omogućiti stjecanje uvida i nametanje utjecaja na rastuće područje ulaganja od velikog i sve većeg značaja za njegove klijente, a samim time i za samo društvo.

Ombudsmanica se slaže da postoji opravdana zabrinutost zbog rizika od sukoba interesa koji bi mogao negativno utjecati na izvršenje ugovora jer društvo očito ima interes za izradu budućih propisa EU-a koji će utjecati na njega i njegove klijente. Zaključila je da je Komisija trebala biti rigoroznija i primijeniti širu perspektivu prilikom provjere, u skladu s pravilima, okolnosti je li društvo u sukobu interesa, što bi moglo negativno utjecati na sposobnost društva da izvršava ugovor. Međutim, taj propust ne ispunjava kriterij u pogledu praga nepravilnosti u postupanju s obzirom na ograničenja kojima u takvim situacijama podliježe osoblje Komisije koje dodjeljuje ugovor, a koja proizlaze iz pravila EU-a o dodjeli ugovora.

Ombudsmanica predlaže Komisiji da izmijeni smjernice za postupke javne nabave za ugovora o pružanju usluga povezanih s politikom, dajući osoblju jasne informacije o tome kada isključiti ponuditelje zbog sukoba interesa koji bi mogli negativno utjecati na izvršenje ugovora. Ombudsmanica također predlaže Komisiji da razmotri je li potrebno posebno izmijeniti primjenjiva pravila kako bi ona bila relevantnija za trenutačne političke ambicije EU-a. EU planira razdoblje do sada nezabilježenih razina potrošnje i ulaganja, što će nužno uključivati značajne veze s privatnim sektorom.

Ova će Odluka biti prosljeđena zakonodavcima EU-a. Na zakonodavcima je da se dogovore o pravnoj osnovi „zelene tranzicije”, uključujući odgovarajući način na koji se utječe na njezin razvoj i uvođenje.

Kontekst pritužbe

1. Europska komisija razvija alate i mehanizme za uključivanje okolišnih, socijalnih i upravljačkih čimbenika u bonitetni (rizični) okvir EU-a za bankarstvo te u poslovne strategije i investicijske politike banaka.
2. Taj se rad nastavlja na rezoluciju Europskog parlamenta u kojoj se poziva na razvoj metodologija kojima bi se nadzorna tijela mogla koristiti za procjenu i mjerenje rizika za okoliš kojima bi banke mogle biti izložene, uključujući rizike povezane s amortizacijom imovine zbog promjena regulatornog okvira [1] .
3. U tom je kontekstu Komisija 30. srpnja 2019. objavila poziv na podnošenje ponuda za studiju. Svrha studije bila je opisati trenutačno stanje u odnosu na takve rizike i utvrditi izazove u rješavanju tog pitanja općenito. Studija je prvi korak u razvoju budućih alata i mehanizama o kojima se Komisija savjetuje u širem smislu. (Za pojedinosti o svrsi studije i zadaćama ugovaratelja vidjeti Prilog 1.).
4. Prije isteka roka 9. listopada 2019. Komisija je zaprimila devet ponuda, uključujući onu od društva BlackRock Investment Management (UK) Limited [2] (dalje u tekstu „BlackRock Investment Management” ili „društvo”). BlackRock Investment Management je dio BlackRock Inc, koji je najveći svjetski upravitelj imovinom, sa **7,4 bilijuna dolara imovine** pod

upravljanjem. Društvo je bilo jedini veliki upravitelj ulaganjima u skupini ponuditelja.

5. Od 11. listopada 2019. do kraja studenoga 2019. Komisija je ocijenila devet ponuda. Od 28. studenoga 2019. do 16. prosinca 2019. Komisija je pojasnila određene aspekte povezane s ponudom društva. Komisija je 30. siječnja 2020. dovršila evaluaciju ponuda. **Komisija i BlackRock Investment Management potpisali su ugovor 2. ožujka 2020.** Komisija je 1. travnja 2020. objavila svoju odluku društvu o ugovoru. (Za više pojedinosti o vremenskoj liniji vidjeti Prilog 2.)

6. **Podnositelji pritužbe** [3] poslali su 17. travnja 2020. dopis Komisiji u kojem su izrazili zabrinutost zbog svoje odluke da ugovor za tu studiju dodijeli društvu BlackRock Investment Management. Budući da Komisija nije odgovorila u roku od mjesec dana, podnositelji pritužbe obratili su se Ombudsmanu, koji je pokrenuo istragu o propustu Komisije da odgovori.

Istraga

7. **Komisija** je 5. lipnja 2020. odgovorila podnositeljima pritužbe i potom objavila svoj detaljan odgovor na postavljena pitanja [4] .

8. **Podnositelji pritužbe podnijeli su 11. lipnja** Ombudsmanu primjedbe na odgovor Komisije i pozvali je da ispita meritum njihove pritužbe. Ombudsmanica je ocijenila sadržaj i zaključila da postoje razlozi za nastavak istrage.

9. Nakon toga u istragu su dodane dvije slične pritužbe [5] .

10. U istrazi se ispituje odluka o dodjeli ugovora društvu BlackRock i način na koji je Komisija ocijenila ponudu društva. Konkretno, istraga se usredotočuje na pitanje je li Komisija pri dodjeli ugovora u ovom slučaju na odgovarajući način riješila rizik od sukoba interesa.

11. **Istražni tim Ombudsmana pregledao** je dokumente iz spisa Komisije i održao sastanak s predstavnicima Komisije radi rasprave o pitanjima koja proizlaze iz inspekcije. Podnositelji pritužbe iznijeli su primjedbe na verziju izvješća koja nije povjerljiva [6] koja je sastavljena nakon tog sastanka [7] .

Argumenti izneseni Europskom ombudsmanu

Komisija

[8] Procjena sukoba interesa

12. U Financijskoj uredbi [9] utvrđuje se pravo EU-a za provedbu postupaka javne nabave koji se financiraju iz proračuna EU-a. Interni dokument Komisije „raznolikost o javnoj nabavi” pruža osoblju Komisije smjernice u tom području. „Vade mecum” je latinski izraz koji znači vodič.

13. Komisija je uputila na niz odredaba Financijske uredbe koje su relevantne za ovu istragu (vidjeti Prilog 3.). Među tim je odredbama zahtjev da se provjeri da ponuditelj [10] „*ne podliježe sukobu interesa koji bi mogao negativno utjecati na izvršenje ugovora*“ . [11] Komisija je izjavila da je prije dodjele predmetnog ugovora provjerila da društvo nije bilo u sukobu interesa koji bi mogao negativno utjecati na izvršenje ugovora.

14. U tom kontekstu Komisija je izjavila da su nadležna glavna uprava, odnosno „Financijska stabilnost, financijske usluge i unija tržišta kapitala“ (**GU FISMA**), kao i odbor za evaluaciju [12] za natječajni postupak, dobro upoznati s poslovnim modelom društva i njegovim poslovanjem.

15. Komisija je primijetila dva olakotna čimbenika. Prvo, tvrtka ulaže u ime drugih. Drugo, investicijski portfelj poduzeća znatan je i obuhvaća mnoge različite sektore, uključujući, primjerice, ulaganja u obnovljive izvore energije i fosilna goriva.

16. Komisija je istaknula da se osvrnula i na činjenicu da je društvo član dviju organizacija čiji bi rad trebalo ispitati u okviru ugovora. [13] To, tvrdi Komisija, nije bilo zabrinjavajuće jer se smatra da je utjecaj koji društvo ima na te radne tokove ograničen zbog članstva tih organizacija.

17. Osim toga, Komisija je tu studiju opisala kao „*u velikoj mjeri tehničke i analitičke prirode*“, koja se sastojala od pregleda stanja i prikupljanja dokaza. [14] Komisija je također izjavila da će provedena studija biti samo jedno od mnogih izvješća, savjetovanja i studija koje je Komisija provela u području održivog financiranja [15] Zbog toga i zbog prirode zadaća koje treba poduzeti, Komisija je zaključila da ne postoje rizici koji se ne mogu kontrolirati u pogledu investicijskih aktivnosti društva koji bi mogli negativno utjecati na njegov rad na studiji.

18. Komisija je navela da, u skladu s uvjetima ugovora, društvo „*ima vrlo malo diskrecijskog prava u pogledu načina na koji sažima i iznosi svoje nalaze*“. Također, navodi se da se ugovorom „*ne zahtijeva da BlackRock Investment Management pruža savjete Komisiji o budućoj politici*“.

19. Komisija je zaključila da društvo i. nije bilo isključeno iz sudjelovanja u postupcima dodjele na temelju primjenjivih kriterija [16] , ii. ispunilo kriterije za odabir i iii. dostavilo ponudu koja je imala najbolji omjer cijene i kvalitete u usporedbi s ostalim ponudama. [17]

Niska cijena

20. Prema početnoj procjeni Komisije, čini se da je cijena društva *BlackRock Investment Management* „*izuzetno niska u odnosu na obujam tržišta utvrđen u natječajnoj specifikaciji*“ [18] . Komisija je stoga od nje zatražila da pojasni određene elemente svoje ponude, kao što je to dužna učiniti. [19]

21. U tom je pogledu Komisija zatražila od društva da objasni svoju financijsku ponudu i je li imalo koristi od iznimno povoljnih uvjeta za pružanje usluga, uključujući, na primjer, primanjem državne potpore. Nadalje, Komisija je od društva zatražila da dokaže da je u skladu s primjenjivim zakonima o zaštiti okoliša, socijalnim i radnim pravima. Nakon svojeg odgovora Komisija je od društva zatražila i da dokaže da je ponuđena cijena u skladu s ostalima koje je

ponudila klijentima iz javnog sektora.

Mjere ublažavanja za sprečavanje sukoba interesa

22. Komisija je napomenula da je procjena sukoba interesa važna i tijekom faze provedbe ugovora. U tom pogledu, navodi se da je tvrtka dužna poduzeti sve potrebne mjere kako bi spriječila bilo kakav sukob interesa. Ako se to dogodi tijekom faze provedbe, društvo mora odmah poduzeti mjere za ispravljanje situacije i o tome obavijestiti Komisiju u pisanom obliku što je prije moguće. Ako se ti uvjeti prekrše, ugovor bi mogao biti raskinut.

23. Komisija je istaknula da se u ponudi društva razmatralo kako će poštovati svoju obvezu sprečavanja sukoba interesa s pomoću informacijske prepreke [20] , između savjetodavnog dijela društva, **Blackrock Financial Markets Advisory** , i ostatka poslovanja, kojim se osigurava: „fizička segregacija projektnih aktivnosti grupe *BlackRock's Investments* i da se informacije povezane sa studijom ne prenose u druge dijelove poslovanja društva *BlackRock*” [21] . Komisija je to smatrala jačinom ponude tog društva jer nijedna druga ponuda nije u dovoljnoj mjeri upućivala na to kako bi ponuditelji zaštitili od sukoba interesa tijekom provedbe ugovora.

24. Komisija je napomenula da učinkovitost informacijske prepreke društva *BlackRock Investment Management* podliježe periodičnom ispitivanju odjela za pravna pitanja i usklađenost društva te unutarnjih i vanjskih revizora. Ugovorom bi se, prema potrebi, Komisiji i Europskom uredu za borbu protiv prijevara (OLAF) omogućilo da provjere ili zahtijevaju reviziju izvršenja ugovora [22] .

Podnositelji pritužbe

Procjena sukoba interesa

25. Podnositelji pritužbe tvrdili su da ugovor nije trebao biti dodijeljen dotičnom društvu jer je predmet sukoba interesa koji mogu negativno utjecati na izvršenje ugovora.

26. Prvo, podnositelji pritužbe tvrdili su da društvo upravlja znatnim ulaganjima u velika poduzeća za fosilna goriva i sistemski važne banke. Budući da bi na oba sektora mogla utjecati nova pravila o ekološkim, socijalnim i upravljačkim pitanjima na razini EU-a, društvo može nastojati utjecati na oblikovanje politika na način kojim se pogoduje njegovu poslovanju upravljanja ulaganjima. Ugovor bi to mogao prihvatiti jer ugovaratelj, kao što je Komisija priznala, ima određenu marginu prosudbe u pogledu dokaza koje uzima u obzir i najboljih praksi koje utvrdi (vidjeti točku 18.). S obzirom na ono što se zahtijeva u natječajnoj specifikaciji [23] , to nije samo hipotetsko, već je vjerojatno da će se dogoditi, rekli su. [24]

27. Podnositelji pritužbe tvrdili su i da društvo ima unaprijed utvrđena stajališta o pitanjima povezanima s studijom jer je *BlackRock* član nekoliko lobističkih skupina koje su zagovarale poseban pristup uključivanju okolišnih, socijalnih i upravljačkih čimbenika u pravila EU-a za banke. [25]

28. Podnositelji pritužbe predložili su oprez u pogledu olakotnih čimbenika koje je Komisija utvrdila. Rekli su da čak i ako tvrtka djeluje samo kao upravitelj ulaganja svojih klijenata, sukob

interesa i dalje postoji zbog uzajamnog financijskog interesa tvrtke i klijenata. Ako su ulaganja dobra, oba imaju koristi.

29. Što se tiče raznolikog raspona ulaganja kojima društvo upravlja, uključujući ulaganja u obnovljive izvore energije, podnositelji pritužbe izjavili su da su itekako svjesni da je BlackRock, prema njihovu mišljenju, nedavno nastojao poboljšati svoje kvalifikacije kao održivog upravitelja ulaganjima. [26] Međutim, uputili su se na analizu u kojoj se tvrdi da BlackRock upravlja ulaganjima u razvojne programere elektrana na ugljen u vrijednosti od 17 milijardi američkih dolara, koji, zajedno s drugim ulaganjima u fosilna goriva, ulažu u obnovljive izvore energije, tvrde, u ovom trenutku manje. [27]

30. Drugo, podnositelji pritužbe uputili su na sukobljeni profesionalni interes jer je društvo član dviju organizacija čiji bi rad trebalo ispitati na temelju ugovora (vidjeti bilješku 13.). To se, tvrdilo je, odnosi na sporno pitanje u profesionalnom smislu kako je definirano u Financijskoj uredbi [28] (vidjeti Prilog 3.) i trebalo je biti čimbenik diskvalifikacije. Podnositelji pritužbe napominju da je društvo javno iznijelo primjedbe o prednostima prijedloga izrađenih u kontekstu tih dviju organizacija utemeljenih na članstvu. Na primjer, kada je *Radna skupina za održivo financiranje Instituta za međunarodne financije* objavila vlastiti prijedlog o taksonomiji održivih ulaganja, glavni izvršni direktor BlackRocka bio je jedan od samo dva predstavnika industrije citirana u priopćenju za medije.

31. Naposljetku, podnositelji pritužbe istaknuli su da, iako bi Komisija mogla prikupiti informacije iz različitih izvora kako bi potkrijepila svoje politike u području studije, postoji razlika između ugovora o provedbi detaljne studije, kao u ovom slučaju, i jednostavnog podnošenja jednog od brojnih doprinosa širem savjetovanju Komisije (vidjeti i bilješku 15.).

Niska cijena

32. Podnositelji pritužbe izjavili su da su sumnjičavi i u pogledu činjenice da bi vrlo kvalitetna ponuda, kao što je sama Komisija smatrala da je uspješna ponuda, bila samo 50 % granične cijene (vidjeti bilješku 18.).

Mjere ublažavanja za sprečavanje sukoba interesa

33. Podnositelji pritužbe napomenuli su da je u ugovoru i natječajnoj specifikaciji navedeno da je potrebno prikupiti sveobuhvatne dokaze o strategijama banaka u pogledu ESG-a, a posebno o načinu na koji procjenjuju rizik. Podnositelji pritužbe tvrde da stoga pretpostavljaju da će ugovor u skladu s tim društvu omogućiti pristup informacijama koje drugima nisu dostupne.

34. Kad je riječ o „informacijskoj barijeri” za koju društvo tvrdi da je uspostavljena [29] , podnositelji pritužbe pitali su je li Komisija imala sredstva za to pravilno praćenje.

35. Podnositelji pritužbe uputili su i na javni komentar [30] o drugom, nedavnom ugovoru između konzultantskog odjela društva kojim se također izvršava ugovor s Komisijom, **BlackRock Financial Markets Advisory** , i javnog tijela, odnosno središnje banke Federal Reserve Bank of New York. [31] Ovaj ugovor spominje da *„određeni BlackRock viši rukovoditelji mogu sjediti na vrhu informacijske barijere između [BlackRock's Financial Markets Advisory] Group i ostatka BlackRocka. Zbog opsega svojih dužnosti te osobe mogu imati pristup povjerljivim informacijama s jedne strane zida dok obavljaju dužnosti s druge strane zida.*

BlackRockovim politikama i postupcima u pogledu informacijskih prepreka zahtijeva se od osoba koje sjede na vrhu zida da postupaju s posebnim oprezom kako bi se izbjeglo nepravilno širenje ili zlouporaba povjerljivih informacija u skladu s politikama i postupcima u pogledu informacijskih prepreka BlackRocku.” Podnositelji pritužbe upozorili su da se na temelju javno dostupnih informacija ne može isključiti mogućnost da rukovoditelji društva BlackRock također sjede na vrhu informacijske prepreke koja se primjenjuje na ugovor s Komisijom. Ako je tako, ti rukovoditelji BlackRocka mogli bi, prema navodima podnositelja pritužbe, biti u iskušenju da u odlukama o upravljanju ulaganjima iskoriste povjerljive informacije povezane s ugovorom.

Procjena Europskog ombudsmana

Procjena sukoba interesa

36. Ombudsmanica u potpunosti razumije da se Komisija, kako bi dobro obavljala svoj posao u tom području, dijelom oslanja na resurse i stručno znanje industrije u koje je uključena i u reguliranje. Povjerenik Dombrovskis izjavio je da je njegovo „*čvrsto uvjerenje da se zelena tranzicija ne može provesti bez potpunog sudjelovanja privatnog sektora jer javna ulaganja jednostavno neće biti dovoljna*” [32]. Stoga je važno da se Komisija u velikoj mjeri savjetuje o pitanjima o kojima priprema prijedloge politika i prikuplja sve relevantne informacije za njih.

37. U ovom se predmetu postavlja pitanje je li bilo primjereno da Komisija odabere društvo koje će provesti studiju, čiji će se sadržaj uključiti u politiku kojom će se odrediti kako će se neki od poslovnih interesa tog društva nadzirati i regulirati.

38. Iako to **nije bio prvi ugovor koji je Komisija dodijelila poduzeću** [33] i iako je njegova vrijednost bila relativno niska, Ombudsman smatra da ističe veći izazov u pogledu načina na koji Komisija može potaknuti sudjelovanje globalnog privatnog sektora u određenim područjima politike, štiteći pritom od svakog mogućeg neprimjerenog utjecaja tog istog sektora.

39. U kontekstu javne nabave za ugovore o uslugama povezane s politikom Komisija mora primjenjivati pravila u pogledu sukoba interesa koji mogu pošteno utjecati na izvršenje ugovora. Sa svim ponuditeljima koji nisu isključeni iz sudjelovanja u postupcima dodjele i koji ispunjavaju kriterije za odabir trebalo bi postupati jednako.

40. U Financijskoj uredbi utvrđeno je da se ugovor dodjeljuje pod uvjetom da je javni naručitelj provjerio da ponuditelj nije u sukobu interesa koji bi mogao negativno utjecati na izvršenje ugovora. [34] Prilikom te procjene Komisija može isključiti ponuditelja iz postupka nabave samo ako je sukob interesa na koji se odnosi stvarna, a ne hipotetska [35]. Kako su presudili europski sudovi, isključenje ponuditelja u slučaju sukoba interesa ključno je ako ne postoji prikladniji pravni lijek kako bi se izbjeglo kršenje načela jednakog postupanja prema ponuditeljima i transparentnosti [36].

41. Ombudsmanica napominje da su u ovom slučaju mnogi ponuditelji, ako ne i svi, mogli imati strateška razmatranja pri podnošenju ponuda za studiju. Svi ponuditelji mogli su imati i „konkretan” interes za ishod studije ako bi samo Komisija i drugi dionici pozitivno primili njihovu analizu u studiji.

42. Međutim, Ombudsman napominje da postoji razlika između 1) legitimnih interesa ponuditelja da poboljšaju svoje vjerodajnice kao priznatih stručnjaka u određenom području – kroz rad javnog sektora – kako bi se osigurali budući ugovori u tom području i 2) interesa koji ponuditelj može imati za utjecanje na *kretanja* na tržištu na koje može utjecati ishod ugovora o javnoj nabavi. Ako ponuditelj ima izravan ili neizravan financijski interes za razvoj tržišta jer ulaže na to tržište ili upravlja ulaganjima na tom tržištu, postoji jasan rizik da ti interesi mogu utjecati na njegov rad.

43. Promjene financijskog regulatornog okvira EU-a u pogledu okolišnih, socijalnih i upravljačkih pitanja vjerojatno će utjecati na sposobnost relevantnih sudionika na tržištu da ostvare dobar povrat ulaganja na imovinu kojom upravljaju. U tom je slučaju cilj studije pružiti informacije o tome kako EU može prilagoditi svoj regulatorni okvir kako bi se osiguralo da se okolišni, socijalni i upravljački ciljevi više uzimaju u obzir u financijskoj politici (vidjeti bilješke 23. i 24.). Ombudsmanica smatra da bi to moglo utjecati na osnovnu djelatnost poduzeća kao što je BlackRock Investment Management. Nadalje, poduzeće bi moglo imati koristi od uvida u regulatorni sustav EU-a i od povećanja svoje mreže kontakata koje bi takva studija mogla olakšati.

44. Ombudsmanica napominje da je Komisija bila upoznata s poslovnim modelom poduzeća i njegovim poslovanjem (točke 14. i 15.).

45. Interesi društva služe, naravno, ako imovina kojom upravlja u ime svojih klijenata, ili imovina koju posjeduje, povećava vrijednost.

46. Sama činjenica da postoji financijski interes povezan s tržištem na koje može utjecati ishod studije mogla bi biti dovoljna za tvrdnju da postoji rizik od sukoba interesa koji bi mogao negativno utjecati na izvršenje ugovora koji je stvaran, a ne samo hipotetski. To je zato što Komisija treba provesti studiju neovisno kako bi informirala i služila političkom procesu koji mora biti u najboljem interesu Unije, a ne u interesu bilo kojeg posebnog interesa. Rezultati studije također bi trebali biti priznati kao legitimni u očima javnosti, što je dodatni ključni razlog za izbjegavanje bilo kakve percepcije sukoba interesa. Ako se smatra da tvrtka koja provodi studiju ima privatni interes koji bi mogao biti u suprotnosti s tim, prisutan je rizik.

47. Ombudsmanica napominje i da je predmetno poduzeće pokušalo utjecati na donošenje politika i regulatorne postupke u području okolišnih, socijalnih i upravljačkih ciljeva za banke [37] Osim tih izravnih interakcija s oblikovateljima politika, Ombudsman prima na znanje sudjelovanje poduzeća u tijelima pod vodstvom industrije čiji je rad uspješan ponuditelj morao uzeti u obzir (vidjeti točku 30.). Takve aktivnosti lobiranja su u potpunosti zakonite. Međutim, činjenica da postoje upućuje na to da trgovačko društvo ima interes utjecati na razvoj politika u tom području.

48. Razumno je pretpostaviti da je Savjetodavni tim za financijska tržišta Blackrock svjestan preferencija društva u javnoj politici. [38]

49. Ombudsmanica razumije ugovor, koji se temelji na natječajnoj specifikaciji, da je osmišljen kako bi se uključio u oblikovanje politika i regulatorne postupke. Njegova „tehnička i analitička” narav ne umanjuje njezinu buduću važnost. Osim toga, Komisija primjećuje visoku razinu interakcije između njega i društva koja se predviđala tijekom izrade studije. Iako Komisija to primjećuje u kontekstu svojeg nadzora nad ugovorom, takva interakcija društvu omogućuje dodatne mogućnosti za širenje kontakata.

50. Također je važno napomenuti da trgovačko društvo ima određeno diskrecijsko pravo u pogledu načina na koji sažima i predstavlja svoje nalaze u okviru ugovora. To podrazumijeva zamislivi rizik da poduzeće može dopustiti svojim preferencijama javne politike da utječu na njegovo djelovanje kada „isporučuje uvjete ugovora o pružanju usluga”. Komisija je tvrdila da postoji vrlo mali rizik da se to dogodi zbog „prirode ugovora” koju je opisala kao da je u velikoj mjeri tehničke i analitičke prirode. Komisija tvrdi da je provjera prirode usluga koje treba pružiti sama po sebi dovoljna za utvrđivanje postojanja suprotstavljenog profesionalnog interesa. Međutim, ombudsmanica smatra da procjena svih mogućih suprotstavljenih profesionalnih interesa mora biti mnogo stroža i forenzična u slučajevima kao što je ovaj kada visoko utjecajno globalno poduzeće ponudi ugovor relativno niske komercijalne vrijednosti za sebe u smislu plaćene cijene.

51. Ombudsmanica stoga smatra da su ta pitanja trebala biti mnogo detaljnija tijekom provedbe postupka dodjele ugovora. To nije značilo da odluka o dodjeli ugovora trgovačkom društvu nije pružila dostatna jamstva u pogledu uklanjanja opravdanih dvojbi u pogledu rizika od sukoba interesa koji bi mogli negativno utjecati na izvršenje ugovora, kao što to zahtijevaju pravila. [39] Međutim, neprikladno postupanje s rizikom od sukoba interesa u ovom konkretnom slučaju ne doseže prag nepravilnosti u postupanju zbog ograničenja Financijske uredbe. Relevantna definicija u ovom pravilniku o tome što predstavlja sukob interesa i relevantan članak koji iz njega proizlazi, u uvodnoj izjavi 104. i članku 167. (vidjeti Prilog 3.), previše su nejasna da bi bila korisna u takvoj konkretnoj situaciji. Ombudsmanica primjećuje da se odluka o dodjeli takvih ugovora u skladu s Financijskom uredbom donosi na razini osoblja, a ne na političkoj razini. U tom kontekstu, s obzirom na to da je povjerenik Dombrovskis priznao potrebu za znatnim doprinosom privatnog sektora zelenom programu EU-a, čini se da dosad nije bilo pokušaja da se istraže posljedice toga u pogledu dodjele ugovora. Postoji velik komercijalni interes za poduzeća ne samo da osiguraju ugovore, nego i da steknu utjecaj na institucije EU-a dok se prebacuju na donošenje propisa radi potpore zelenoj tranziciji.

52. Ombudsmanica smatra i da Komisijin interni dokument sa smjernicama, „raznolikost o javnoj nabavi”, nije dovoljno jasan za osoblje Komisije u pogledu procjene sukoba interesa koji bi mogli negativno utjecati na izvršenje ugovora o javnoj nabavi, posebno u kontekstu ugovora o uslugama koji se odnose na politiku.

Niska cijena

53. Činilo se da BlackRock Investment Management daje visokokvalitetne i skupe resurse za ponudu. Istodobno je predložila financijsku ponudu od nešto više od polovine početne procijenjene maksimalne vrijednosti ugovora.

54. Pravila i postupci utvrđeni u Financijskoj uredbi obvezuju osoblje Komisije da u pisanom

obliku pribavi pojedinosti o cijeni ili troškovima koje ponuditelj smatra relevantnima i da ponuditelju omogući da iznese svoje primjedbe (vidjeti bilješku 19. i točku 21.). Pučki pravobranitelj svjestan je da osobe odgovorne za vođenje postupka traže postupanje u skladu s tim odredbama zakona.

55. Međutim, upitno je bi li Financijska uredba omogućila postavljanje pravih pitanja u ovom predmetu. Komisija se nije bavila pitanjima koja su u središtu pritužbi odgovarajućim ispitivanjem ponude društva BlackRock Investment Management i mogućnosti sukoba interesa. Očito je da se pitanja koja se postavljaju poduzeću veličine, bogatstva i globalnog utjecaja kao što je BlackRock – najveće društvo za upravljanje imovinom na svijetu – trebaju prilagoditi u skladu s tim kako bi se provela odgovarajuća procjena njegove ponude. Kad je riječ o vrlo niskoj cijeni, na primjer, u skladu s Financijskom uredbom, od poduzeća je postavljeno pitanje je li primilo državnu potporu i je li postupalo u skladu s primjenjivim zakonima o zaštiti okoliša, socijalnim i radnim pravima (zbog toga što je poduzeće moglo biti u mogućnosti potkopavati svoje konkurente jer se nije pridržavalo istih zakona koji se na njih primjenjuju). Komisija je od društva zatražila i da dokaže da je ponuđena cijena u skladu s ostalima koje je ponudila klijentima iz javnog sektora. Nije jasno kako je odgovor „da” na to pitanje mogao uvjeriti Komisiju o tome je li neuobičajeno niska cijena, uz vrlo visoku kvalitetu ponude, bila motivirana strateškim interesom društva da utvrdi utjecaj na kretanja na predmetnim tržištima i da stekne uvid u regulatorni sustav EU-a. Naprotiv, odgovor koji mu je pružen trebao je biti razlog za zabrinutost.

56. Ombudsmanica smatra da je Komisija trebala istražiti druge moguće rizike povezane s niskom cijenom. Na primjer, kako je prethodno navedeno, postojao je rizik da društvo ne slijedi uobičajeni komercijalni cilj ostvarivanja dobiti sklapanjem ugovora ili čak nastojanjem da poboljša svoj ugled stručnjaka u tom području, iako je to možda bio čimbenik s obzirom na njegov nedavni interes za ESG područje. Umjesto toga, društvo je možda nastojalo dobiti taj ugovor jer mu je dalo priliku da iznutra utječe na Komisijino oblikovanje politika u područjima koja utječu na njezine interese, uključujući njezin „pivot” iz 2020. prema ESG-u te da ga razumije. [40]

57. Komisija je Ombudsmanu rekla da nije njegova uloga nagađati o motivaciji poduzeća u traženju ugovora. Ombudsman razumije nevoljkost da se riskira nepravedan postupak uvođenjem onoga što bi se moglo smatrati subjektivnim pitanjima o motivaciji. Međutim, obveza jednakog postupanja prema tužiteljima ne oslobađa Komisiju ni njezine obveze kritičkog ispitivanja svih čimbenika koji bi mogli utjecati na izvršenje ugovora, a koji se ne primjenjuju jednako na svako društvo ponuditelj.

Mjere ublažavanja za sprečavanje sukoba interesa

58. Kad je riječ o „informativskoj barijeri” koju poduzeće ima (vidjeti bilješku 20.), Ombudsman smatra da sama potreba za takvom informativskom preprekom sama po sebi upućuje na to da je poduzeće svjesno mogućih sukoba interesa koji bi mogli negativno utjecati na njegovo izvršenje ugovora.

59. Čak i da je informativska prepreka bila uspješna u smislu sprečavanja da se konkretne informacije dobivene u okviru ugovora izravno koriste kako bi se društvu pomoglo u donošenju

odluka o ulaganju, ona ni na koji način ne bi osigurala da njegovo osoblje koje radi na projektu Komisije ne bude pod utjecajem općih strateških interesa društva. Također je moguće da se osoblje kreće između dvije grane tvrtke kao dio normalne mobilnosti osoblja.

60. Ombudsman stoga smatra upitnim da bi se informacijskom preprekom između konzultantskog tima i ostatka društva doista ublažio interes društva za provedbu te studije i uvidi dobiveni njezinim provođenjem (vidjeti i točku 48.).

Zaključak

61. S obzirom na svoje obveze u skladu s Financijskom uredbom i informacije koje je imao, Ombudsman smatra da je Komisija trebala biti opreznija u pogledu provjere da društvo nije bilo u sukobu interesa koji bi mogao negativno utjecati na izvršenje ugovora. Odlukom o dodjeli ugovora trgovačkom društvu nisu pružena dostatna jamstva kako bi se isključila svaka opravdana sumnja u rizik od sukoba interesa koji bi mogli negativno utjecati na izvršenje ugovora. Bilo je upitno da je Komisija zaključila da ne postoji pravna osnova za isključivanje društva BlackRock Investment Management iz postupka javne nabave. Međutim, **ombudsmanica smatra da ovaj predmet otvara pitanja koja zakonodavci EU-a najbolje ispituju .**

Prijedlozi

Na temelju istrage o tim pritužbama Europski ombudsman Europskoj komisiji daje sljedeće prijedloge:

1. Komisija bi trebala pružiti jasnije smjernice o mogućim sukobima interesa kako bi pomogla svojem osoblju koje se bavi postupcima javne nabave za ugovore o uslugama povezane s politikom.

2. Komisija bi trebala razmotriti je li potrebno posebno ažuriranje Financijske uredbe kako bi se ojačale odredbe o mogućim sukobima interesa.

Podnositelji pritužbe i Komisija bit će obaviješteni o toj odluci .

Emily O'Reilly

Europski ombudsman

Strasbourg, 23.11.2020.

PRILOZI

Prilog 1. – Svrha studije i poslovi ugovaratelja

U obavijesti o dodjeli ugovora Komisija je opisala svrhu studije kao „ *da pruži [...] doprinos kako bi se olakšalo postizanje sljedećih ciljeva:*

— *uključivanje okolišnih, socijalnih i upravljačkih rizika (ESG) u procese upravljanja rizicima u bankama EU-a;*

— *uključivanje okolišnih, socijalnih i upravljačkih rizika u bonitetni nadzor EU-a,*

— *uključivanje okolišnih, socijalnih i upravljačkih ciljeva u poslovne strategije i investicijske politike banaka EU-a. [...]*

[Upravljanje ulaganjima BlackRock] morat će obavljati sljedeće zadaće:

I. utvrđivanje i pregled najboljih praksi/načela za uključivanje okolišnih, socijalnih i upravljačkih rizika u postupke upravljanja rizicima u bankama EU-a;

II. utvrđivanje i pregled najboljih praksi/načela za uključivanje okolišnih, socijalnih i upravljačkih rizika u bonitetni nadzor EU-a;

III. analiza prepreka razvoju funkcionalnog tržišta EU-a za zeleno financiranje i održiva ulaganja te utvrđivanje odgovarajućih instrumenata i strategija za promicanje povećanja zelenog financiranja i tržišta održivih financijskih proizvoda .” [41]

Prilog 2. – Rok

Mjere Komisije

Mjere upravljanja ulaganjima BlackRock

30/07/2019

Komisija je objavila [poziv na podnošenje ponuda \[Poveznica\]](#) (upućivanje na:

FISMA/2019/024/D).

24/09/2019

Odbor za evaluaciju imenuje odgovorni dužnosnik za ovjeravanje.

09/10/2019

„Rok za podnošenje ponuda”

Komisija je primila devet ponuda.

Tvrtka je dostavila svoju ponudu.

11/10/2019

„Otvaranje ponuda”

Nakon toga jedinica za resurse provjerila je „sustav ranog otkrivanja i isključenja” u pogledu zaprimljenih ponuda.

21/10/2019

Odbor za evaluaciju raspravljao je o primljenim ponudama, posebno o kriterijima neisključenja i odabira.

06/11/2019

Odbor za evaluaciju procijenio je minimalne zahtjeve i kriterije za dodjelu.

20/11/2019

Ocjenjivački odbor ocijenio je kriterije za dodjelu (konačnu).

28/11/2019

Dužnosnik za ovjeravanje zatražio je od društva da pojasni što se čini neuobičajeno niskom cijenom njegove ponude.

06/12/2019

Društvo je odgovorilo na zahtjev za pojašnjenje.

12/12/2019

Dužnosnik za ovjeravanje zatražio je od društva dodatna pojašnjenja u pogledu naizgled neuobičajeno niske cijene.

16/12/2019

Društvo je odgovorilo na zahtjev za pojašnjenje.

30/01/2020

Odbor za evaluaciju dovršio je izvješće o evaluaciji.

06/02/2020

Dužnosnik za ovjeravanje odobrio je sadržaj izvješća o evaluaciji.

Dužnosnik za ovjeravanje dodijelio je ugovor društvu BlackRock Investment Management.

02/03/2020

Komisija i BlackRock Investment Management potpisali su ugovor o uslugama (upućivanje: FISMA/2019/024/D1/OP/ST).

Trajanje ugovora je 12 mjeseci.

13/03/2020

Prema registru transparentnosti EU-a, poduzeće se sastalo s glavnim direktorom Glavne uprave FISMA kako bi raspravilo o temama povezanim s „[Unijom tržišta kapitala], regulacijom održivosti i fondova.

01/04/2020

Komisija je objavila poziv na nadmetanje.

Prilog 3. – Relevantne odredbe Financijske uredbe

Komisija je na inspekcijskom sastanku s istražnim timom istaknula sljedeće odredbe Financijske uredbe [42] koje su relevantne za istragu:

Uvodna izjava 104., u kojoj se navodi:

„Prikladno je da se različiti slučajevi koji se obično nazivaju situacijama sukoba interesa utvrde i različito tretiraju. Pojam „sukob interesa“ trebao bi se upotrebljavati isključivo u slučajevima kada se osoba ili subjekt s odgovornostima za izvršenje proračuna, reviziju ili kontrolu, ili dužnosnik ili agent institucije Unije ili nacionalnih tijela na bilo kojoj razini, nalazi u takvoj situaciji. Pokušaji neopravdanog utjecaja na postupak dodjele ili dobivanja povjerljivih informacija trebali bi se smatrati teškim profesionalnim propustom koji može dovesti do odbijanja iz postupka dodjele i/ili isključenja iz fondova Unije. Osim toga, gospodarski subjekti mogli bi se nalaziti u situaciji u kojoj ne bi trebali biti odabrani za provedbu ugovora zbog suprotstavljenog profesionalnog interesa. Na primjer, poduzeće ne bi trebalo ocjenjivati projekt u kojem je sudjelovalo ili revizor ne bi trebao biti u mogućnosti revidirati račune koje je prethodno potvrdilo .”

Članak 167. u kojem se navode kriteriji koje treba slijediti tijekom dodjele ugovora, koji uključuje točku 1.:

„Ugovori se dodjeljuju na temelju kriterija za dodjelu pod uvjetom da je javni naručitelj provjerio sljedeće: [..]

(C) natjecatelj ili ponuditelj ispunjava kriterije za odabir navedene u dokumentaciji o nabavi i ne podliježe sukobu interesa koji bi mogao negativno utjecati na izvršenje ugovora.”

Članak 171. o poništenju postupka javne nabave, u kojem se navodi:

„Javni naručitelj može, prije potpisivanja ugovora, poništiti postupak nabave a da natjecatelji ili ponuditelji nemaju pravo tražiti naknadu.

Odluka se obrazlaže i obavješćuje natjecatelje ili ponuditelje što je prije moguće.”

Prilog I. o nabavi.

[1] Rezolucija Europskog parlamenta od 29. svibnja 2018. o održivom financiranju (upućivanje: 2018/2007(INI). Vidjeti:

https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2018-0215_EN.pdf [Poveznica].

[2] BlackRock Investment Management (UK) Limited pruža usluge upravljanja ulaganjima, uključujući upravljanje portfeljem, financijsko planiranje i savjetodavna rješenja.

[3] Skupina zastupnika u Europskom parlamentu.

[4] Vidjeti:

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/200605-letter-ev

[Poveznica].

[5] Jedan iz druge dvojice zastupnika u Europskom parlamentu i jedan iz skupine civilnog društva.

[6] Vidjeti: <https://www.ombudsman.europa.eu/en/report/en/132525> [Poveznica].

[7] Vidjeti: <https://www.ombudsman.europa.eu/en/correspondence/en/135316> [Poveznica].

[8] Prilog 2. sadržava pregled administrativnog postupka koji je Komisija slijedila pri dodjeli ugovora.

[9] Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, vidjeti: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018R1046> [Poveznica].

[10] Financijska uredba govori o „ponuditeljima”. Europski ombudsman radije upotrebljava sinonim „ponuditelj”.

[11] U skladu s člankom 167. stavkom 1. točkom (c) Financijske uredbe.

[12] Odbor od pet članova iz tri različite službe Komisije.

[13] U ugovoru se od uspješnog ponuditelja zahtijeva da uzme u obzir rad 12 organizacija koje rade na održivom financiranju. Od kojih je član BlackRock, Radna skupina Odbora za financijsku stabilnost za objavljivanje financijskih informacija povezanih s klimatskim promjenama (TCFD) i Radna skupina za održivo financiranje (SFWG) Instituta za međunarodne financije (IIF).

[14] Tvrtka također ima priliku predložiti koji će drugi dionici biti uključeni jer će biti zadužen za organizaciju dviju radionica za dionike.

[15] Kao što su izvješća Stručne skupine na visokoj razini za održivo financiranje (HLEG) i Tehničke stručne skupine za održivo financiranje (TEG). Te su stručne skupine Komisije osnovane kako bi pružale savjete o: (i) opća razmatranja za uključivanje održivosti i okolišnih, socijalnih i upravljačkih čimbenika u financijski sektor i (ii) uključivanje okolišnih, socijalnih i upravljačkih čimbenika u posebna područja/tržišne segmente. Drugi je primjer izvješće o taksonomiji EU-a doneseno 9. ožujka 2020.:

https://ec.europa.eu/info/files/200309-sustainable-finance-teg-final-report-taxonomy_en [Poveznica]. Komisija se također općenito savjetovala o pitanju održivog financiranja.

[16] Kako je utvrđeno u članku 136. Financijske uredbe.

[17] U skladu s kriterijima za dodjelu, pri čemu tehnička kvaliteta ponuda čini 70 % ukupne ocjene, a cijena čini 30 % ukupne ocjene.

[18] BlackRock Investment Management ponudio je ugovor u iznosu od 280,000 eura, dok je početna procijenjena ukupna vrijednost ugovora iznosila 550,000 eura.

[19] U skladu s Prilogom 1. točkom 23. Financijske uredbe.

[20] <https://www.blackrock.com/financial-markets-advisory/about-fma#information-barriers> [Poveznica].

[21] Vidjeti: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/200612-information-awarding-contract_0.pdf [Poveznica].

[22] U skladu s člankom II.24.1.

[23] Za natječajne specifikacije vidjeti: <https://etendering.ted.europa.eu/cft/cft-document.html?docId=57784> [Poveznica].

[24] Na temelju natječajnih specifikacija podnositelji pritužbe posebno su uputili na sljedeće: „*rezultati studije uzet će se u obzir, među ostalim, u području rada na provedbi Akcijskog plana Komisije o održivom financiranju, posebno u mjeri 8., te u radu [Europskog nadzornog tijela za bankarstvo] u vezi s mandatom CRD-a [..]*”. Mjerom 8. Akcijskog plana od Komisije se zahtijeva da „istražuje izvedivost uključivanja rizika povezanih s klimatskim i drugim okolišnim čimbenicima u *politike* upravljanja rizicima institucija”. Akcijski plan Komisije za održivo financiranje pokrenut je kao odgovor na preporuke o politikama Stručne skupine na visokoj razini za održivo financiranje (HLEG), vidjeti: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/180131-sustainable-finance-final-report_en.pdf [Poveznica]. BlackRock je u to vrijeme pridonio radu HLEG-a, vidjeti: <https://bit.ly/3jkmloC> [Poveznica].

[25] Na primjer, BlackRock je korporativni član Europskog udruženja za upravljanje fondovima i imovinom koje je objavilo odgovor na ESMA-in savjetodavni dokument o uključivanju rizika i čimbenika održivosti u zakonodavstvo relevantno za upravitelje fondova, vidjeti: <http://www.efama.org/Publications/Public/AIFMD/19-4018.pdf> [Poveznica]. BlackRock je također član Udruženja za financijska tržišta u Europi (AFME), predstavnika interesnih skupina za financijski sektor koji je javno komentirao pitanja povezana sa studijom o okolišnim, socijalnim i upravljačkim rizicima i ciljevima, vidjeti: <https://www.afme.eu/Portals/0/DispatchFeaturedImages/20200226%20State%20of%20Play%20-%20Sustainable%20Finance%20Report.pdf> [Poveznica]. BlackRock je naveden i kao korporativni član Udruženja za Europski fond i upravljanje imovinom, koje je objavilo odgovor na ESMA-in Savjetodavni dokument o uključivanju rizika i čimbenika održivosti u zakonodavstvo relevantno za upravitelje fondova, vidjeti: <http://www.efama.org/Publications/Public/AIFMD/19-4018.pdf> [Poveznica].

[26] Vidjeti, na primjer, godišnje pismo društva BlackRock od 14. siječnja 2020. naslovljeno „Temeljna preoblikovanje financija”: <https://www.blackrock.com/corporate/investor-relations/larry-fink-ceo-letter> [Poveznica].

[27] Vidjeti: <https://urgewald.org/medien/blackrocks-new-policy-affects-less-20-coal-industry> [Poveznica].

[28] Vidjeti uvodnu izjavu 104. Financijske uredbe

[29] Kako bi se izbjegao pristup informacijama kojima njegov konzultantski ogranak dobiva pristup kao rezultat njegova rada na studiji koji se dijeli s investicijskim ogrankom društva.

[30] Vidjeti:

<https://ourfinancialsecurity.org/2020/05/blog-can-blackrock-benefit-from-inside-information-from-fed-facilities/> [Poveznica].

[31] BlackRock Financial Management, Inc. je odabran od strane Federal Reserve Bank of New York. U sporazumu se utvrđuju pojedinosti u pogledu „informacijskih prepreka i postupaka za ublažavanje sukoba interesa”, vidjeti posebno članak 18. stavak 4. i Dodatak G:

https://www.newyorkfed.org/medialibrary/media/markets/SMCCF_Investment_Management_Agreement.pdf [Poveznica].

[32]

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/200605-letter-ev [Poveznica].

[33] Vidjeti: <https://ted.europa.eu/udl?uri=TED:NOTICE:164939-2017:TEXT:EN:HTML>

[Poveznica].

[34] U skladu s člankom 167. Financijske uredbe.

[35] Vidjeti presudu od 18. travnja 2007., *Deloitte Business Advisory / Komisija*, T-195/05, t. 67.:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=60915&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=> [Poveznica].

[36] Vidjeti presudu od 13. listopada 2005., *Intrasoft International protiv Komisije*, T-403/12 točku 76.: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=169641&doclang=EN> [Poveznica].

[37] Na primjer, registar transparentnosti EU-a sadržava pojedinosti o sastancima koje je BlackRock održao s Komisijom:

<https://ec.europa.eu/transparencyregister/public/consultation/displaylobbyist.do?id=51436554494-18>

[Poveznica]. Pojedinosti o sastancima s BlackRockom koje organizira Glavna uprava FISMA, uključujući informacije o okolišnim, socijalnim i upravljačkim ciljevima, dostupne su ovdje: https://www.asktheeu.org/en/request/documents_related_to_meetings_be [Poveznica].

[38] Za primjere vidjeti bilješke 13., 24., 25., 26. i 37.

[39] Vidjeti članak 167. točku (c) Financijske uredbe.

[40]

<https://www.blackrock.com/institutions/en-us/insights/market-pulse/examining-esg-and-sustainability>

[41] Vidjeti: <https://ted.europa.eu/udl?uri=TED:NOTICE:165869-2020:TEXT:EN:HTML>
[Poveznica].

[42] Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018.,
vidjeti: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018R1046>
[Poveznica].